

ПРОГРАМА ЕКЗАМЕНУ

з дисципліни:

Українські студії

Поля форми	Опис поля форми
Київський столичний університет імені Бориса Грінченка	
Кафедри	<i>історії України української мови публічного права</i>
Програма екзамену з дисципліни	<i>Українські студії; Історичні студії; Права людини, громадянина України; Українська мова в сучасному комунікативному просторі</i>
Курс	1
Спеціальність Освітня програма	<i>012 Дошкільна освіта 012.00.01 Дошкільна освіта</i>
Форма проведення письмова / усна / комбінована	<i>Письмова 3 дисципліни «Історія української культури» - написання есе. 3 дисципліни «Українська мова в сучасному комунікативному просторі» - письмовий тест Тести розміщені за покликанням: https://elearning.kubg.edu.ua/course/view.php?id=22155</i>
Тривалість проведення	<i>2 години</i>
Максимальна кількість балів: 40 балів	<i>40 балів: 13 балів з модуля «Історичні студії» – за написання творчої роботи на запропоновану тему з історії України; 13 балів з модуля «Права людини, громадянина України»; 14 балів з модуля «Українська мова в сучасному комунікативному просторі» – за виконання тестових завдань.</i>

Критерії оцінювання

0-14	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, передбаченого програмою, може виконати тільки елементарні завдання.
15-24	Студент відтворює основний навчальний матеріал програми. Здатен з помилками та неточностями дати визначення понять.
25-34	Студент добре володіє матеріалом програми, уміє аналізувати та систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
35-40	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.

Перелік допоміжних матеріалів: для проходження екзамену необхідні мобільний телефон / ПК, з якого є доступ до системи електронного навчання

**Орієнтовний перелік тем для есе з дисципліни
«Історичні студії»:**

1. Руська середньовічна вотчинна державність Рюриковичів: династія та її країна.
2. Історичне значення християнізації середньовічної Русі-України.
3. Українські шляхетські спільноти у польській станово-представницькій державі ранньомодерної доби.
4. Роль козацтва в українській історії ранньомодерного часу.
5. Роль Києво-Могилянської академії в історії української культури XVII–XVIII ст.
6. Соціальна трансформація у XIX ст.: від станового ладу до модерних класів.
7. Імперська державність та абсолютна монархія як чинники української історії XVIII–XIX ст.: російські й австрійські варіації.
8. Шляхи та ідеологічні моделі формування модерної української нації у XIX–XX ст.
9. Український романтизм та його значущість для формування української нації.
10. Українське демократичне народництво другої половини XIX ст.: ідеологія та провідні діячі. Ідейна спадщина Володимира Антоновича.
11. Громадсько-політичні погляди Бориса Грінченка.
12. Ідейна спадщина Михайла Драгоманова: між національним та загальнолюдським.
13. Українська соціал-демократія на початку XX ст.: поєднання національного та класового дискурсів.
14. Підприємництво у промисловості, сільському господарстві, торгівлі та фінансовій царині у другій половині XIX – на початку XX ст.: «капіталізм по-українськи».
15. Українська революція 1917–1921 рр.: здобутки та втрати.
16. Ідейна спадщина В'ячеслава Липинського та модерний український консерватизм.
17. Радянський тоталітарний режим (сталінізм) в Україні: ідеологічні засади та практичне втілення.
18. Радянські економічні експерименти: воєнний комунізм, НЕП, планове командно-адміністративне господарювання: ідеологічні засади та практичне втілення.
19. Теоретичні засади та практики українського інтегрального націоналізму.
20. Формування української політичної нації після здобуття Україною державної незалежності 1991 р.

Критерії оцінювання твору з історичних студій

0-5 балів	Студент відтворює незначну частину навчального матеріалу, передбаченого програмою, може виконати тільки елементарні
-----------	---

	завдання.
6-9 балів	Студент відтворює основний навчальний матеріал програми. Здатен з помилками та неточностями дати визначення понять.
10-12 балів	Студент добре володіє матеріалом програми, уміє аналізувати та систематизувати інформацію, використовує загальновідомі докази із самостійною і правильною аргументацією.
13 балів	Студент має системні, міцні знання в обсязі та в межах вимог навчальної програми, усвідомлено використовує їх у стандартних і нестандартних ситуаціях. Уміє самостійно аналізувати, оцінювати, узагальнювати опанований матеріал.

Орієнтовний перелік тем із дисципліни «Українська мова в сучасному комунікативному просторі»:

1. Розкрийте поняття «державна мова», «національна мова українського народу». Місце української мови серед мов світу.
2. Розкрийте поняття «походження» української мови. Назвіть основні концепції у питанні про зародження і розвиток української мови як окремої слов'янської.
3. Укажіть основні тенденції розвитку української літературної мови на сучасному етапі. Білінгвізм соціальний та індивідуальний. Державний статус української мови. Функції державної мови.
4. Назвіть ознаки літературної мови: унормованість, кодифікованість, багатофункціональність, стилістична диференціація, наддіалектність, високий ступінь престижності.
5. Розкрийте значення поняття «комунікативні якості мовлення» (правильність, змістовність, логічність, точність, доречність, стислість, достатність, виразність, багатство).
6. Визначте роль та значення функційних стилів у фаховій діяльності працівника закладу освіти.
7. Назвіть мовленнєві жанри функційних стилів. Розкрийте поняття «культура мови», «мовлення» та «комунікація» у фаховій діяльності.
8. Визначте мовні і жанрові особливості, текстові норми наукового та офіційно-ділового стилів.
9. Назвіть ознаки культури усного спілкування. Вкажіть технічні показники виразного мовлення: дихання, голос, дикція, інтонаційне багатство. Акцентуаційні норми. Логічний наголос як засіб досягнення логічності мовлення.
10. Розкрийте засоби ритміко-інтонаційної організації мовленнєвого потоку: інтонація, логічні та психологічні паузи, логічний наголос.
11. Назвіть основні вимоги до виразного мовлення, зокрема інтонація та її компоненти: мелодика, темп, тембр мовлення, інтенсивність мовлення, фразовий наголос.
12. Розкрийте основні орфоепічні норми української мови. Особливості вимови голосних і приголосних звуків, звукосполучень, слів іншомовного походження.
13. Назвіть основні закони милозвучності української мови. Фонетичні засоби милозвучності мови (чергування /y/ – /v/, /i/ – /й/; варіанти прийменників і префіксів).
14. Розкрийте поняття «наголос як фонетичне явище». Типи наголосу:

словесний, логічний, емпатичний. Норми наголошування в українській літературній мові.

15. Схарактеризуйте особливості публічного виступу як різновиду фахової мовленнєвої діяльності. Модуси публічного виступу: логос, етос, пафос.

16. Назвіть основні етапи підготовки до публічного виступу. Розкрийте стратегію і тактику публічного виступу.

17. Схарактеризуйте мету публічного виступу: інформування чи переконання (поінформувати, навчити, розважити, заохотити, переконати, презентувати себе). Аналіз аудиторії, її ознаки, мотиви, інтереси, установки.

18. Розкрийте особливості вибору теми, розроблення предмету промови. Назвіть методи підготовки: вивчення першоджерел, збирання матеріалу, виписки, зберігання інформації.

19. Схарактеризуйте структуру промови. Назвіть види, функції, різновиди прийомів вступу та завершення виступу. Розкрийте особливості композиції основної частини. Вкажіть коректні й некоректні прийоми аргументації.

20. Назвіть способи інтеграції структурних компонентів тексту: прийоми когезії, проспекція, ретроспекція. Розкрийте значення прийому встановлення контакту з аудиторією, назвіть засоби активізації слухачів.

21. Розкрийте поняття «зовнішня культура комунікації». Схарактеризуйте невербальні засоби комунікативного впливу: вигляд, міміка, зоровий контакт, кінесика, паралінгвістичні чинники. Обставини спілкування. Зони комунікації.

22. Схарактеризуйте ділову бесіду як різновид професійної діалогічної мови. Розкрийте особливості стратегії ведення бесіди.

23. Розкрийте модель та характерні особливості ділової телефонної розмови. Назвіть особливості етики інтернет-спілкування.

24. Розкрийте особливості суперечки як основи дискусивно-полемічної мови. Стратегія, етапи, види суперечки.

25. Назвіть полемічні прийоми: коректні та некоректні. Схарактеризуйте прийоми встановлення контакту з аудиторією. Техніка відповідей на питання, нейтралізації заперечень.

26. Схарактеризуйте специфіку форм дискусивно-полемічного спілкування (дискусія, диспут, дебати, полеміка).

27. Розкрийте особливості українського мовленнєвого етикету. Схарактеризуйте мовленнєвий етикет ділового спілкування.

28. Назвіть мовні моделі звертання, ввічливості, вибачення, погодження тощо.

29. Схарактеризуйте особливості мовного етикету академічного навчального середовища.

30. Назвіть особливості гендерних аспектів фахового спілкування. Гендерні характеристики комунікативної поведінки. «Чоловічий» і «жіночий» типи слухання. Фемінітиви і маскулінитиви в українській мові ХХІ ст.

31. Розкрийте вікові аспекти спілкування. Схарактеризуйте особливості молодіжного сленгу. Розкрийте особливості студентського жаргону.

32. Назвіть основні вимоги до мовних норм як одного з основних понять культури мовлення. Вкажіть ознаки мовної норми.

33. Розкрийте поняття «система мовних норм» (орфоепічні, акцентуаційні, лексико-фразеологічні, морфологічні, синтаксичні, графічні, орфографічні, пунктуаційні, стилістичні).

34. Схарактеризуйте особливості української орфографії/ортографії. Вкажіть принципи української орфографії/ортографії.
35. Назвіть основні зміни в новій редакції українського правопису (2019). Розкрийте орфографічні норми. Позначення м'якості приголосних на письмі. Найважливіші правила вживання м'якого знака, апострофа (в питомих українських і запозичених словах).
36. Назвіть фонетичні процеси чергування голосних і приголосних звуків, відображення цих явищ на письмі. Уподібнення приголосних, позначення асимілятивних змін на письмі (орфографічно). Правопис слів із подовженням і подвоєнням приголосних. Спрощення у групах приголосних та позначення його на письмі.
37. Розкрийте особливості правопису найуживаніших префіксів і суфіксів.
38. Схарактеризуйте правопис слів іншомовного походження (правила написання *и, і, ї*; подвоєння приголосних у загальних і власних назвах іншомовного походження).
39. Назвіть основні правила вживання великої літери у власних назвах.
40. Розкрийте роль в сучасній українській мові складних слів. Схарактеризуйте написання складних слів разом, через дефіс. Складноскорочені слова. Способи творення, правопис аббревіатур.
41. Схарактеризуйте лексичне багатство мовлення. Розкрийте особливості вживання у мовленні багатозначних слів, омонімів, антонімів.
42. Розкрийте поняття «точність мовлення і синонімія». Схарактеризуйте особливості вибору синоніма із синонімічного ряду. Розкрийте значення перифрази. Назвіть роль у процесі ділової комунікації евфемізмів.
43. Розкрийте поняття «пароніми». Назвіть типові лексичні помилки, зумовлені явищем паронімії. Плеоназм, тавтологія як елементи засміченості мовлення.
44. Назвіть особливості використання загальноновживаної (стилістично нейтральної) і стилістично забарвленої лексики. Схарактеризуйте поняття «чистота мовлення». Розкрийте особливості вживання просторічної, жаргонної, діалектної лексики.
45. Схарактеризуйте особливості уживання іншомовної лексики, канцеляризмів у різних стилях мовлення. Точність мовлення і слова-терміни. Розкрийте особливості вживання у мовленні вихователя/вчителя термінологічної лексики.
46. Розкрийте фразеологічні норми сучасної української літературної мови. Особливості вживання фразеологізмів у різних стилях мовлення.
47. Схарактеризуйте особливості використання граматичних форм іменників у фаховому мовленні (категорії роду, числа, відмінка). Труднощі словозміни іменників.
48. Розкрийте роль прикметників у фаховому дискурсі: труднощі у творенні та вживанні форм ступенів порівняння, порівняльних конструкцій. Правопис складних прикметників.
49. Назвіть особливості використання числівників: відмінювання числівників, зв'язок з іменниками. Мовні формули на позначення часу.
50. Схарактеризуйте особливості вживання і правопису дієслівних форм. Труднощі творення, правопису й уживання дієприкметників, дієприслівників.
51. Особливості вживання службових частин мови (прийменників, сполучників, часток) у фаховому мовленні.

52. Розкрийте особливості складних випадків керування (прийменникового і безприйменникового). Схарактеризуйте способи відтворення українською мовою «зросійщених» конструкцій із прийменником **по**.
53. Назвіть пунктуаційні норми сучасної української літературної мови. Розділові знаки при однорідних і відокремлених членах речення, звертаннях. Пунктуація у складних реченнях.
54. Змодельуйте бесіду фахового спілкування щодо вирішення виробничих проблем (вихователь дошкільного закладу – медична сестра дошкільного закладу).
55. Змодельуйте бесіду фахового спілкування щодо вирішення виробничих проблем (вихователь дошкільного закладу – методист дошкільного закладу).
56. Змодельуйте бесіду фахового спілкування щодо вирішення виробничих проблем (вихователь дошкільного закладу – завідувачка дошкільного закладу).
57. Змодельуйте бесіду фахового спілкування щодо вирішення виробничих проблем (вихователь дошкільного закладу – вихователь фізичної культури).
58. Змодельуйте бесіду фахового спілкування щодо вирішення виробничих проблем (вихователь дошкільного закладу – музичний працівник дошкільного закладу).
59. Назвіть причини порушення орфоепічних, акцентуаційних норм у професійному мовленні. Розкрийте шляхи усунення анормативності.
60. Проаналізуйте вимоги до норм сучасного ділового спілкування вихователя дошкільного закладу; назвіть етикетні форми спілкування телефоном; вкажіть етичні вимоги використання мобільного зв'язку.

Критерії оцінювання тестових завдань з модуля

«Українська мова в сучасному комунікативному просторі»

Тестування передбачає відповіді на 14 тестових питань: 1 бал за правильну відповідь на кожне із завдань (від 0 до 14 балів).

Орієнтовний перелік питань з прав людини, громадянина України:

1. Людина, особа та громадянин: співвідношення понять.
2. Права людини: поняття, сутність та риси.
3. Класифікація прав людини і громадянина.
4. Поняття, зміст та структура конституційно-правового статусу людини і громадянина.
5. Єдність прав та обов'язків людини і громадянина.
6. Рівність прав людини і громадянина, рівність перед законом.
7. Обмеження прав та свобод людини і громадянина в умовах воєнного стану та надзвичайного стану.
8. Конституційно-правові обов'язки громадян.
9. Поняття та ознаки особистих прав та свобод людини і громадянина.
10. Право на життя та здоров'я.
11. Право на свободу та на особисту недоторканість.
12. Право на недоторканість житла та право на таємницю особистого життя.
13. Свобода світогляду та віросповідання.
14. Поняття та особливості політичних прав та свобод.
15. Право на громадянство.
16. Поняття, особливості економічних прав і свобод.

17. Зміст та види соціальних прав і свобод.
18. Поняття та види культурних прав і свобод.
19. Право на працю, на відпочинок і соціальний захист.
20. Поняття та особливості судового захисту прав і свобод людини.
21. Роль адвокатури в процесі судового захисту прав людини і громадянина.
22. Функції прокуратури в процесі захисту прав людини і громадянина.
23. Позасудовий механізм захисту прав та свобод людини і громадянина. Інститут Уповноваженого з прав людини, організація та гарантії діяльності.
24. Універсальна система захисту прав людини (Міжнародні (міждержавні) органи і організації).
25. Європейський суд з прав людини, механізм та особливості розгляду заяв.

Критерії оцінювання тестових завдань з модуля

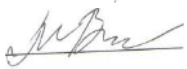
«Права людини, громадянина України»

Тестування передбачає відповіді на 13 тестових питань: 1 бал за правильну відповідь на кожне із завдань (від 0 до 10 балів).

Ухвалено на засіданні кафедри української мови

Протокол № 13 від 15.11. 2024 р.

Екзаменатор В. Г. Заєць

Завідувач кафедри М. О. Вінтонів

Ухвалено на засіданні кафедри історії України

Протокол № 4 від 06.11.2024 р.

Екзаменатор Є.А. Ковальов

Завідувачка кафедри А.В. Гедьо

Ухвалено на засіданні кафедри публічного права

Протокол № 4 від 12.11.2024 р.

Екзаменатор Д. О. Корінний

Завідувачка кафедри Г. П. Власова

